

Sygnatura akt I C 78/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 11 kwietnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Żukowska

po rozpoznaniu w dniu 11-04-2018 r. w Kaliszu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W.

przeciwko S. B.

o zapłatę

1. oddala powództwo,
2. zasądza od powoda (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. na rzecz pozwanego S. B. kwotę 287,00zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Katarzyna Porada-Łaska

Sygn. akt I C 78/18

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 11 kwietnia 2018r.

(...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. pozwem wniesionym w dniu 18.08.2017r. domagał się zasądzenia od pozwanego S. B. kwoty 1.486,41 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie od strony przeciwnej kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że wierzytelność dochodzona niniejszym pozwem wynika z braku zapłaty przez pozwanego należności wynikającej z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawartej w dniu 10.03.2010r. Powód swoją legitymację procesową wywodzi z zawartej z poprzednim wierzycielem pozwanego umowy przelewu wierzytelności z dnia 02.12.2016r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w dniu 1 grudnia 2017r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany wniósł sprzeciw od powyższego orzeczenia, zaskarżając je w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Motywuując zasadność swojego stanowiska pozwany podniósł zarzut przedawnienia dochodzonych roszczeń w całości tj. kary umownej za rozwiązanie umowy oraz kary za brak zwrotu sprzętu. Zdaniem pozwanego dla roszczenia o zapłatę kwoty 828,99 zł z datą wymagalności 17.10.2013r. nie może być wątpliwości, że upłynął trzyletni termin przedawnienia. Odnosząc się do żądania zapłaty kwoty 340 zł pozwany wskazał, że skoro w 2013 roku została wypowiedziana umowa abonencka, to nie sposób przyjąć, że z wypowiedzianej w 2013 roku umowy mógł powstać

nowy obowiązek zapłaty w 2016 roku. Z ostrożności procesowej pozwany podniósł zarzut nieudowodnienia roszczenia co do zasady oraz co do wysokości, a nadto nieskuteczności zastrzeżenia i naliczenia kar umownych.

Ustosunkowując się do powyższych twierdzeń strony przeciwnej, powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie dodatkowo wskazując, że podniesiony zarzut przedawnienia jest sprzeczny z zasadami współżycia społecznego.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 10.03.2010r. pozwany zawarł z (...) Spółką Akcyjną w W. umowę abonencką nr (...) na okres podstawowy 29 miesięcy, na podstawie której Cyfrowy P. zobowiązał się do świadczenia na rzecz pozwanego usług w zakresie dostarczania programów telewizyjnych oraz w zakresie udostępnienia urządzenia dekodującego, a pozwany był zobligowany do uiszczania miesięcznej opłaty abonentowej w łącznej kwocie 57,80 zł za Pakiet Familijny i Pakiet R. Mix. W związku z zawarciem umowy pozwanemu przyznano ulgę w kwocie 627,40 zł oraz udostępniono mu dekoder.

W części B pkt 13 umowy wskazano, że w przypadku jednostronnego rozwiązania umowy abonenckiej, zawartej na czas określony okresu podstawowego przez abonenta lub przez Cyfrowy P. z winy abonenta przed upływem okresu podstawowego, abonent będzie zobowiązany do zapłaty kary umownej w wysokości nieprzekraczającej ulgi udzielonej abonentowi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy abonenckiej do dnia jej rozwiązania.

(dowód: umowa k.38-40, protokół k.41)

W dniu 03.10.2013r. (...) S.A. w W. wystawił notę obciążeniową nr (...), w której obciążył pozwanego kwotą 828,99 zł tytułem kary za rozwiązanie umowy w okresie podstawowym (...), zgodnie z umową o świadczenie usług zawartą między (...) S.A. w W. a pozwanym. Termin płatności kwoty objętej notą upływał z dniem 17.10.2013r.

(dowód: nota obciążeniowa k.36)

W dniu 30.05.2016r. (...) S.A. w W. wystawił notę obciążeniową nr (...), w której obciążył pozwanego kwotą 340,00 zł tytułem kary umownej za brak zwrotu sprzętu (...) - (...), zgodnie z umową o świadczenie usług zawartą między (...) S.A. w W. a pozwanym. Termin płatności kwoty objętej notą upływał z dniem 13.06.2016r.

(dowód: nota obciążeniowa k.37)

W dniu 02.12.2016r. powód zawarł umowę przelewu wierzytelności z poprzednim wierzycielem pozwanego, nabywając na tej podstawie m.in. wierzytelność wobec pozwanego wraz z prawem do naliczania odsetek.

(dowód: umowa k.16-20v, dowód zapłaty ceny k. 21, załącznik k.35)

Pismem z dnia 02.12.2016r. (...) S.A. w W. zawiadomił pozwanego o przelewie przysługujących mu wobec niego wierzytelności na rzecz powoda, wynikających z umowy abonenckiej z dnia 10.03.2010r.

(dowód: pismo k.48)

Pismem z dnia 05.01.2017r. powód wezwał pozwanego do zapłaty.

(dowód: pismo k.48-49)

Stan faktyczny w znacznej części był bezsporny. Sąd opierał się przede wszystkim na art. 230 k.p.c. Za wiarygodne uznano zgromadzone w sprawie dokumenty, albowiem ich prawdziwość nie budziła wątpliwości Sądu z urzędu i nie została zakwestionowana przez strony.

Sprawa rozpoznawana była przy zastosowaniu przepisów o postępowaniu uproszczonym.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie zgłoszone przez stronę powodową dotyczyło wierzytelności wynikających z umowy abonenckiej z dnia 10.03.2010r. łączącej pozwanego z pierwotnym wierzycielem, którą powód nabył w drodze umowy cesji wierzytelności z dnia 2 grudnia 2016r.

Roszczenia powoda dotyczyły należności objętej notą obciążeniową nr (...) z tytułu kary umownej za rozwiązanie umowy oraz notą obciążeniową nr (...) z tytułu kar za brak zwrotu sprzętu (dekodera).

Rozważania w niniejszej sprawie należy w pierwszej kolejności skoncentrować na ocenie zgłoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia, albowiem jego skuteczne podniesienie jest wystarczające do oddalenia powództwa bez potrzeby ustalenia, czy zachodzą wszystkie inne przesłanki prawnomaterialne uzasadniające jego uwzględnienie, a ich badanie w takiej sytuacji staje się zbędne (por. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r. III CZP 84/05, tak też: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 653/09).

Zarzut ten okazał się w pełni zasadny.

Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 117 § 1 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne (art. 117 § 2 k.c.). Poza sporem pozostaje, że przedmiotowy zarzut został skutecznie podniesiony przez pozwanego w niniejszej sprawie, a roszczenie dochodzone niniejszym powództwem jest roszczeniem majątkowym.

W tym miejscu przypomnieć należy, zgodnie z treścią art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia roszczenia wynosi lat 10, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Ustanowienie w przytoczonym przepisie terminu przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej stanowi odstępstwo od ogólnej zasady, zgodnie z którą termin przedawnienia wynosi lat dziesięć. Jednakże dla zastosowania tego wyjątku ustawa wprowadza wymaganie, aby określone roszczenie, które przysługuje podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą pozostawało „w związku z działalnością gospodarczą”. Zdaniem Sądu orzekającego roszczenie, które powstało pierwotnie po stronie poprzedniego wierzyciela pozwanego - (...) S.A. w W., jest niewątpliwie roszczeniem powstałym w związku z prowadzoną przez ten podmiot działalnością gospodarczą. (...) S.A. w W. trudni się bowiem świadczeniem usług w zakresie dostarczania programów telewizyjnych bądź radiowych na rzecz odbiorców, w tym świadczył usługi na rzecz pozwanego na podstawie umowy abonenckiej zawartą z pozwanym w dniu 10.03.2010r.

Strona powodowa swoje roszczenie wywodziła z art. 509 k.c. dotyczącego umowy przelewu wierzytelności, a zgodnie z § 2 tego przepisu wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Jednakże warunkiem otrzymania należności przez nabywcę długu (cesjonariusza) jest udowodnienie, że takie prawo przysługiwało pierwotnemu wierzycielowi (art. 509 k.c.).

Innymi słowy, roszczenie powoda - jako cesjonariusza na podstawie art. 509 k.c. - z tytułu kary umownej za rozwiązanie umowy abonenckiej oraz kary za brak zwrotu urządzenia (dekodera) objęte było trzyletnim okresem przedawnienia.

Zgodnie z treścią art. 120 § 1 k.p.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Wymagalność jest to stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Roszczenia mogą uzyskać przymiot wymagalności w dniu oznaczonym przez ustawę lub przez czynność prawną, albo wynikającym z właściwości zobowiązania. W doktrynie określa się wymagalność jako stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Jest to stan potencjalny, o charakterze obiektywnym, którego początek zbiega się z chwilą uaktywnienia się wierzytelności. Stanowi to początek biegu przedawnienia. Natomiast bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed

sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia lub zabezpieczenia (art. 123 § 1 k.p.c.) oraz przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje. Przerwanie biegu terminu przedawnienia wyłącznie może wynikać z zachowania wierzyciela lub dłużnika. Przyczynami przerwania biegu terminu przedawnienia mogą być zarówno zdarzenia (czynności) w znaczeniu materialnoprawnym (uznanie roszczenia), jak i o charakterze procesowym (wniesienie powództwa w celu dochodzenia roszczenia).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że wymagalność każdego z roszczeń powoda należy liczyć od dnia następnego po dniu upływu terminu płatności każdej kwoty objętej notą obciążeniową. Kolejno więc, kwota 828,99 zł wynikająca z noty obciążeniowej nr (...) z termin płatności do dnia 17.10.2013r. przedawniła się z dniem 18.10.2016r.

Roszczenie o zapłatę kwoty 340,00 zł, ze wskazaną przez poprzednika prawnego powoda, datą płatności do dnia 13.06.2016r. zawartą w notie obciążeniowej nr (...), również uległo przedawnieniu. Skoro w 2013 roku została wypowiedziana umowa abonencka i z tego tytułu została naliczona pozwanemu kara umowna, to w ocenie Sądu z wypowiedzianej umowy nie mógł powstać nowy obowiązek zapłaty w 2016 roku. Dla roszczenia powoda w tym zakresie zastosowanie winien znaleźć przepis art. 120 § 1 zd. 2 k.c., albowiem termin przedawnienia roszczenia winien być liczony w tym wypadku najpóźniej od daty wypowiedzenia umowy. Uznając, że umowa została wypowiedziana z dniem 03.10.2013r. (data wystawienia noty obciążeniowej za rozwiązanie umowy), to roszczenie powoda dotyczące zapłaty kary za brak zwrotu sprzętu (...) - (...) przedawniło się najpóźniej z dniem 04.10.2016r.

Powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, mimo podniesienia przez pozwanego zarzutu przedawnienia już w sprzeciwie od nakazu zapłaty, nie wykazał, aby doszło do przerwania biegu przedawnienia bądź aby pozwany zrzekł się zarzutu przedawnienia. Powództwo zostało bowiem wniesione do Sądu dopiero w dniu 18 sierpnia 2017r., stąd nie mogło przerwać trzyletniego terminu przedawnienia roszczeń powoda objętych niniejszym powództwem.

Z powyższych rozważań wynika, że roszczenia dochodzone niniejszym pozwem przedawniły się najpóźniej w dniu 04.10.2016r. Powód utracił zatem możliwość skutecznego dochodzenia tego roszczenia na drodze sądowej. Przedawnione roszczenie przekształca zobowiązanie w zobowiązanie naturalne. Skutek przedawnienia polega bowiem na tym, że dłużnik uzyskuje prawo zgłoszenia zarzutu (tzw. zarzutu peremptoryjnego) wyłączającego możliwość dochodzenia wykonania świadczenia (lub odszkodowania za szkody powstałe wskutek jego niewykonania lub nienależytego wykonania) przed sądem (państwowym lub arbitrażowym). Wykonanie tego uprawnienia (czyli podniesienie zarzutu) powoduje, że roszczenie już nie może być skutecznie dochodzone. Dotyczy to nie tylko roszczenia głównego, ale i odsetek za opóźnienie (tak uchwała SN z 10.11.1995r., III CZP 156/95). Podniesienie więc przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia głównego rozciągało się również na odsetki. Roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia roszczenia głównego. Skoro dochodzone przez powoda roszczenia uboczne są akcesoryjne wobec roszczenia głównego (kapitału pożyczki), to należało uznać, że zgłoszony zarzut przedawnienia odsetek jest również zasadny.

Podsumowując, w ocenie Sądu Rejonowego powództwo podlegało oddaleniu z powodu przedawnienia roszczenia i z tego względu odstąpiono od merytorycznego rozpatrzenia istoty sprawy, a więc zasadności roszczenia, jego treści oraz wysokości. Uwzględniony zarzut przedawnienia, będący jedną z tzw. przesłanek negatywnych jurysdykcyjnych, usuwa obowiązek szczegółowego badania przez sąd, czy i jakie roszczenie rzeczywiście przysługuje powodowi i jaka jest jego wysokość.

Wobec powyższego Sąd w punkcie I wyroku oddalił powództwo.

O kosztach orzeczone w punkcie II wyroku w oparciu w przepisy art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. wyrażające zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę

obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony /koszty procesu/.

Kierując się powyższą zasadą, Sąd orzekł o zasądzeniu od powoda na rzecz pozwanego jako wygrywającego niniejszy proces kwoty 287 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, które obejmowały: 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k.64) oraz kwoty 270 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalone na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tj.Dz.U.2015.1800 ze zm.).

SSR Katarzyna Porada-Łaska